

26.6.2025

Julkinen

Liite Finanssivalvonnan johtokunnan 26.6.2025 tekemään päätökseen: Järjestelmäriskipuskurivaatimuksen määrittämisen perusteet, perusteita koskevien mittareiden arvot sekä päätöksestä annettavat tiedot

1 Määrittämisen perusteet

EU:n luottolaitosdirektiivin artiklan 133 mukaan jäsenvaltio voi ottaa käyttöön järjestelmäriskipuskurivaatimuksen estääkseen ja vähentääkseen sellaisia pitkäaikaisia, ei-syklisiä järjestelmäriskejä tai makrotason vakavaraisuusriskejä, joita vakavaraisuusasetus ja muut makrovakauserälineet eivät kata ja jotka saattavat vaikuttaa huomattavan kielteisesti tietyn jäsenvaltion rahoitusjärjestelmään ja reaalitalouteen.

Suomen luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 4 b § 2 momentin mukaan kyseisen vaatimuksen soveltamisen ehtona on, että pitkäaikaisten ja suhdannevaihteluista riippumattomien rahoitusjärjestelmää tai kokonaistaloutta uhkaavien tekijöiden muodostama riski edellyttää suurempaa pääomatarvetta ja tämä riski uhkaa tai saattaa uhata kansallisella tasolla rahoitusjärjestelmän häiriötöntä toimintaa ja vakautta. Lisäksi ehtona on, että lisäpääomavaatimuksen asettamisella ei ole vähäistä suurempia kielteisiä vaikutuksia muiden maiden rahoitusjärjestelmien toimintaan, eikä kyseisiä riskejä ole jo katettu muilla lisäpääomavaatimuksilla.

Finanssivalvonnan on lisäpääomavaatimuksen määrittämisessä otettava vähintään huomioon

- luottolaitossektorin riskikeskittymät luotonannossa, varainhankinnassa ja muissa keskeisissä pankkitoiminnoissa;
- kotimaisten luottolaitosten keskinäinen kytkeytyneisyys luotonannossa, maksujen välityksessä ja muissa rahoitusvakauden kannalta tärkeissä pankkitoiminnoissa;
- luottolaitossektorin kytkeytyneisyys ulkomaisiin pankki- ja rahoitusjärjestelmiin, keskusvastapuoliin ja muihin finanssimarkkinoilla toimiviin;
- luottolaitossektorin kytkeytyneisyys Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja muiden maiden rahoitusjärjestelmien riskeihin;
- luottolaitossektorin koko ja keskittyneisyys luottolaitosten taseiden suuruudella mitattuna sekä keskittyneisyys luotonannossa ja vähittäistalutusten vastaanottamisessa;
- luottolaitossektorin merkitys rahoituksen välityksessä kotimaiselle yksityiselle sektorille;
- luottolaitosten suurimpien asiakasryhmien velkaantuneisuus;
- rahoitusjärjestelmän vakavien häiriöiden todennäköisyyttä vähentävät toimenpiteet ja seikat.

2 Perusteita koskevien mittareiden arvot

Valtiovarainministeriön asetuksen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta 3 §:ssä määritellään vaatimuksen määrittämisen perusteita koskevat mittarit. Alla ilmenevät riskitekijöiden mittareiden arvot.

26.6.2025

Julkinen

Taulukko. Suomen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen riskimittareiden vertailu muhin EU-maihin ja omaan historiaan

Rakennemittarien Suomen havaintojen vertailu muiden EU-maiden mediaaniin ja Suomen havaintojen keskiarvoon

Mittari	Vertailumaiden mediaani	Suomen havaintojen keskiarvo
1. Kotimaisille kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen osuus luottolaitossektorin yksityiselle sektorille myöntämistä lainoista	Ylittää	Ei ylitä
2. Luottolaitosten saamiset rakennus- ja kiinteistösijoitusalan yrityksiltä suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin	Ylittää	Ylittää
3. Luottolaitosten kotimaiset valtiolainasaamiset suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin	Ei ylitä	Ei ylitä
4. Kotimaisten rahalaitosten omistusosuus kotimaisten luottolaitosten liikkeeseen laskemista velkakirjalainoista	Ei ylitä	Ei ylitä
5. Luottolaitossektorin rahoitusvaje	Ylittää	Ei ylitä
6. Ulkomaisten pankkien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden yhteenlaskettu tase suhteessa bruttokansantuotteeseen	Ei ylitä	Ei ylitä
7. Luottolaitossektorin tase suhteessa nimelliseen bruttokansantuotteeseen	Ylittää	Ylittää
8. Kotimaisten luottolaitosten kotitalouksille ja yrityksille myöntämien lainojen suhde kotitalouksien ja yritysten kaikkiin velkoihin	Ylittää	Ylittää
9. Kotitalouksien velkojen suhde kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin	Ylittää	Ylittää
10. Yritysten velkaantuneisuus suhteessa bruttokansantuotteeseen	Ylittää	Ylittää

Perustuu 21.2.2025 käytettävissä olleisiin tietoihin.

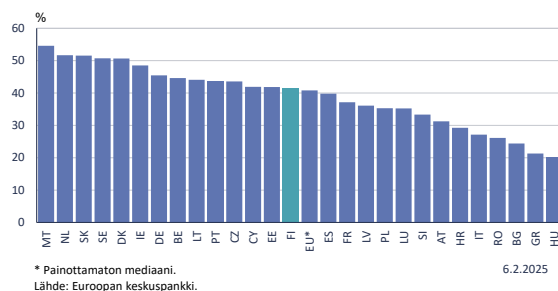
Lähde: Euroopan keskuspankki.

26.6.2025

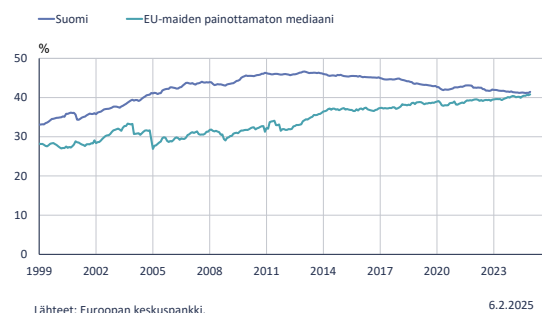
Julkinen

Mittari 1

Kuvio 1. Kotimaisille kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen osuus luottolaitossektorin yksityiselle sektorille myöntämistä lainoista EU-maissa **2024/12**

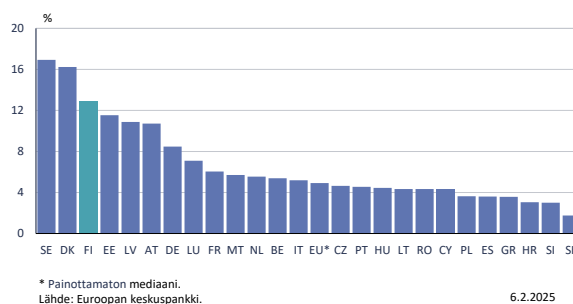

Kuvio 2. Kotimaisille kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen osuus luottolaitossektorin yksityiselle sektorille myöntämistä lainoista **2024/12**

Mittari 2

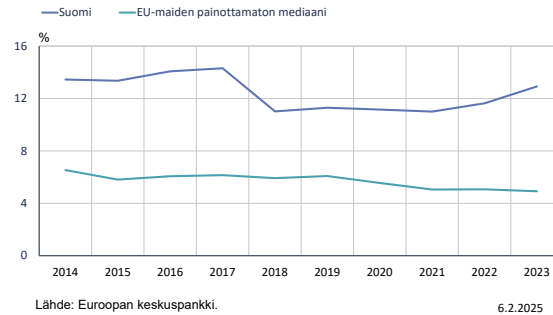
Kuvio 3. Luottolaitosten saamiset rakennus- ja kiinteistösiirtusalan yrityksiltä suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin EU-maissa **2023**

26.6.2025

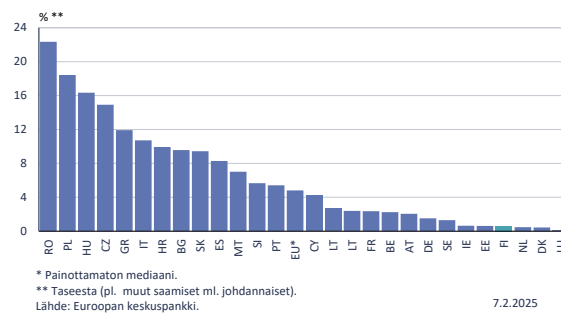
Julkinen

Kuvio 4. Luottolaitosten saamiset rakennus- ja kiinteistösiirtusalan yrityksiltä suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin 2023

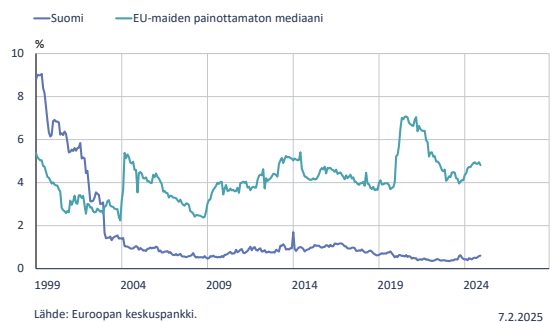

Mittari 3

Kuvio 5. Luottolaitosten kotimaiset valtiolainasaamiset suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin EU-maissa 2024/12

Kuvio 6. Luottolaitosten kotimaiset valtiolainasaamiset suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin 2024/12

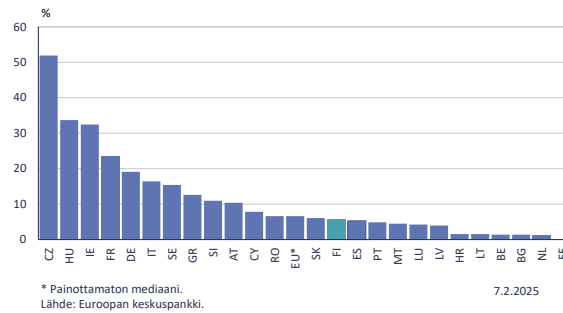

26.6.2025

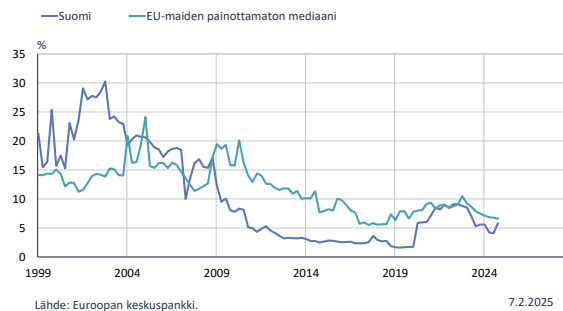
Julkinen

Mittari 4

Kuvio 7. Kotimaisten rahalaitosten omistusosuus kotimaisten luottolaitosten liikkeeseen laskemista velkakirjalainoista EU-maissa **2024/Q4**

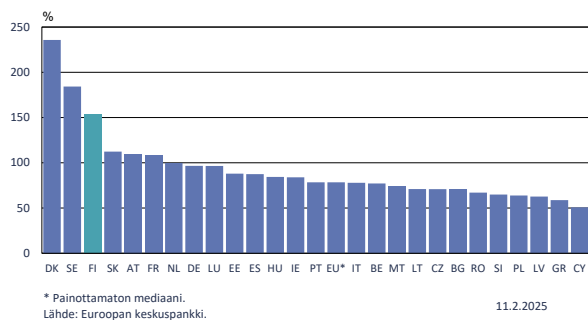

Kuvio 8. Kotimaisten rahalaitosten omistusosuus kotimaisten luottolaitosten liikkeeseen laskemista velkakirjalainoista **2024/Q4**

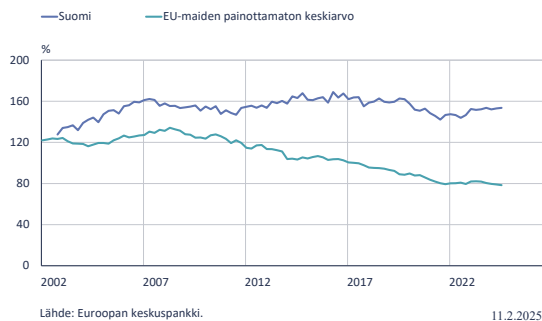
Mittari 5

Kuvio 9. Luottolaitossektorin rahoitusvaje EU-maissa **2024/Q3**

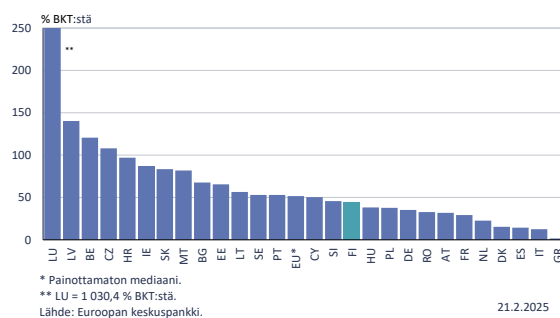
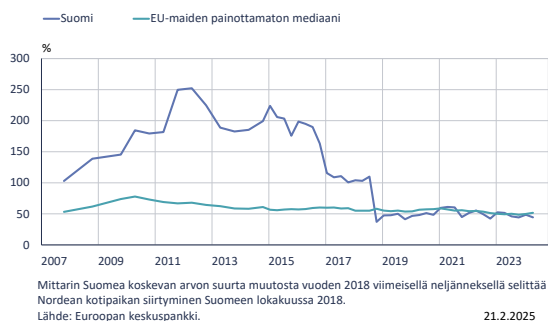

26.6.2025

Julkinen

 Kuvio 10. Luottolaitossektorin rahoitusvaje **2024/Q3**

Mittari 6

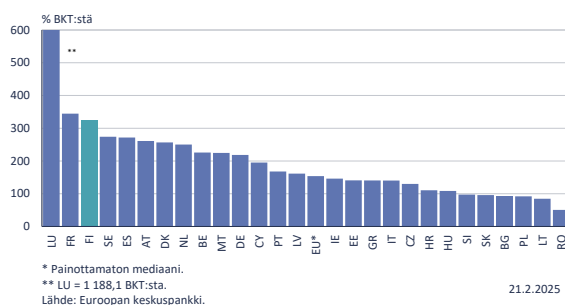
 Kuvio 11. Ulkomaisten pankkien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden yhteenlaskettu tase suhteessa bruttokansantuotteeseen EU-maissa **2024/Q2**

 Kuvio 12. Ulkomaisten pankkien tytäryhtiöiden ja sivuliikkeiden yhteenlaskettu tase suhteessa bruttokansantuotteeseen **2024/Q2**

26.6.2025

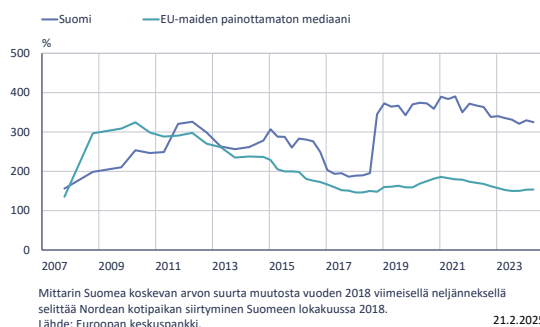
Julkinen

Mittari 7

Kuvio 13. Luottolaitossektorin tase suhteessa nimelliseen bruttokansantuotteeseen EU-maissa **2024/Q**

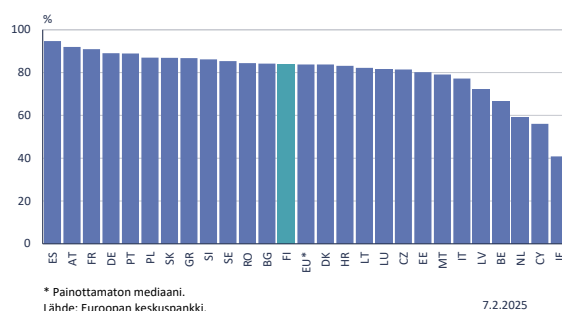

Kuvio 14. Luottolaitossektorin tase suhteessa nimelliseen bruttokansantuotteeseen **2024/Q**

Mittari 8

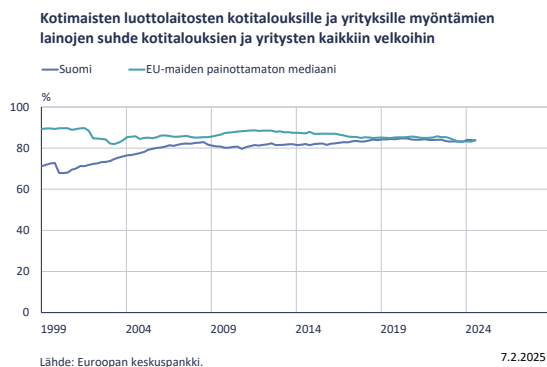
Kuvio 15. Kotimaisten luottolaitosten kotitalouksille ja yrityksille myöntämien lainojen suhde kotitalouksien ja yritysten kaikkiin velkoihin EU-maissa **2024/Q3**

26.6.2025

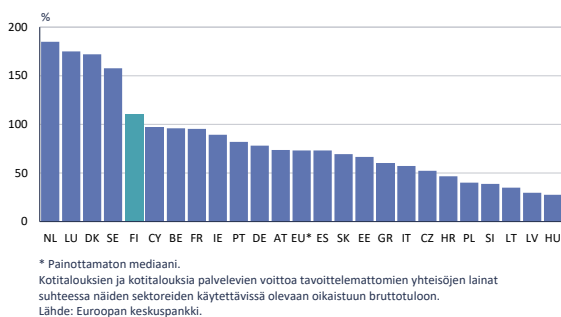
Julkinen

Kuvio 16. Kotimaisten luottolaitosten kotitalouksille ja yrityksille myöntämien lainojen suhde kotitalouksien ja yritysten kaikkiin velkoihin 2024/Q3

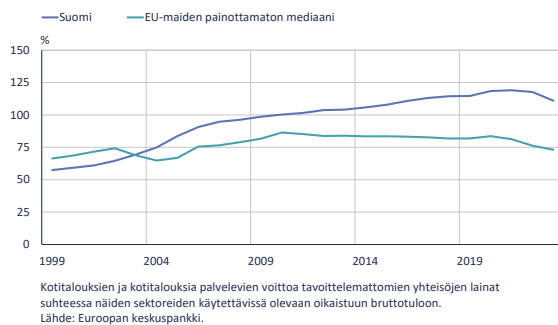

Mittari 9

Kuvio 17. Kotitaloussektorin velkojen suhde kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin EU-maissa 2024/Q4

Kuvio 18. Kotitaloussektorin velkojen suhde kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin 2024/Q4

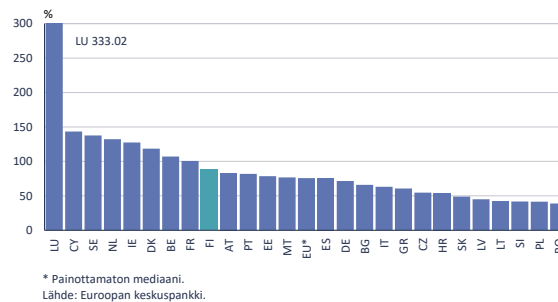

26.6.2025

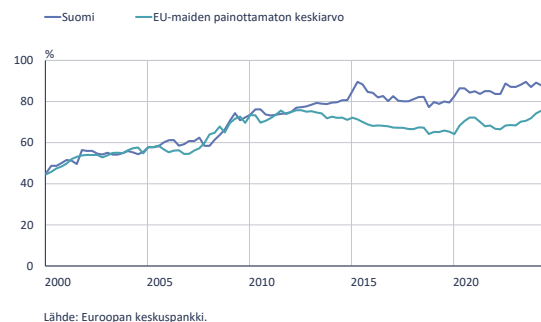
Julkinen

Mittari 10

Kuvio 19. Yritysten velkaantuneisuus suhteessa bruttokansantuotteeseen EU-maissa **2024/Q3**

Kuvio 20. Yritysten velkaantuneisuus suhteessa bruttokansantuotteeseen **2024/Q3**

Lisäpääomavaatimuksen riskimittareista, niiden määritelmistä ja niiden laskennassa käytettävistä perusteista, tilastolähteistä ja tilastotietojen aikasarjatunnuksista on saatavilla lisätietoa Suomen Pankin internetsivustolla olevasta linkistä: [Microsoft Power BI](#)

3 Päätöksestä annettavat tiedot

Valtiovarainministeriön asetuksen luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen rahoitusjärjestelmän rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävästä lisäpääomavaatimuksesta 4 §:ssä on määriteltä ne tiedot, jotka lisäpääomavaatimusta koskevasta päätöksestä on annettava julkisuuteen.

Lisäpääomavaatimuksen suuruus, vaatimuksen muutos edellisestä päätöksestä sekä voimaantulo- ja voimassaoloaika (4 § 1 mom. kohdat 1 ja 6)

Määrättävän järjestelmäriskipuskurivaatimuksen suuruus (lisäpääomapuskurikanta) on 1,0 %, ts. vaatimus säilyy aiemmalla tasolla. Vaatimus kohdistetaan luottolaitosten kaikkiin vastuisiin. Finanssivalvonnan johtokunnan 26.6.2025 tekemä

26.6.2025

Julkinen

järjestelmäriskipuskurivaatimusta koskeva päätös tulee voimaan 1.7.2026 ja se on voimassa toistaiseksi.

Arvio järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamista puoltavista riskitekijöistä sekä niiden merkittävydestä ja muutoksista edellisen päätöksen jälkeen (4 § 1 mom. kohdat 2, 3 ja 10)

Arvio järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamista puoltavista riskitekijöistä, niiden merkittävydestä ja muutoksista ilmenevät Finanssivalvonnan johtokunnan 26.6.2025 tekemästä päätöksestä. Riskitekijöitä kuvaavien mittareiden arvot suhteessa vertailumaihin ja arvojen aiempaan kehitykseen on esitetty tämän asiakirjan kohdassa 2.

Suomen luottolaitossektoriin liittyy useita merkittäviä rakenteellisia haavoittuvuuksia, joiden vuoksi sektorin ongelma- ja kriisitilanteet voivat muodostua tavanomaista vakavamiksi ja uhata siten koko rahoitusjärjestelmän vakautta. Näiden uhkien muodostamat riskit edellyttävät luottolaitossektorin riittävää pääomitusta, mikä muodostaa keskeisen perusteen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen asettamiselle nollaa prosenttia suuremmaksi. Valtiovarainministeriön asetuksessa säädettyjen, luottolaitoslain mukaisten riskitekijöiden määrällisessä arvioinnissa käytettävien riskimittareiden päivitetty arvot osoittavat, että Suomen luottolaitossektori on edelleen rakenteellisesti haavoittuvampi kuin EU-maiden luottolaitossektorit keskimäärin. Luottolaitossektori on rakenteellisesti haavoittuva erityisesti

- (i) suuren kokonsa,
- (ii) maiden rajat ylittävän kytkeytyneisyytensä (luottolaitossektorin rahoitusva-jeella mitattu Suomen luottolaitossektorin tiivis kytkeytyneisyys ulkomaisiin pankki- ja rahoitusjärjestelmiin),
- (iii) asunto- ja kiinteistöluotonantoon liittyvien suurten riskikeskittymiensä (luottolaitossektorin riskikeskittymät asuntoluotonannossa sekä luotonannossa rakennus- ja kiinteistösijoitusalan yrityksille) ja
- (iv) keskeisistä asiakasryhmistään erityisesti kotitalouksien runsaan velkaantumisen (kotitaloussektorin suuri velkaantuneisuus suhteessa kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin) vuoksi.

Lisäksi (v) luottolaitossektorin merkitys yksityiselle sektorille myönnetyssä luotonannossa on suuri niin Suomessa kuin vertailumaissakin. Kymmenestä riskimittarista seitsemän mittarin arvo on Suomessa suurempi kuin EU-vertailumaajoukon mediaani. Viiden mittarin arvo ylittää tällä hetkellä kotimaisen historiallisen keskiarvon.

Näistä tekijöistä riskitekijää (iv) kuvaavan mittarin arvo on laskenut järjestelmäriskipuskurin suuruutta koskevan edellisen, vuonna 2023 tehdyn, päätöksen jälkeen, tekijöitä (i) ja (v) kuvaavat mittarit ovat pysyneet lähes ennallaan. Riskitekijää (ii) kuvaavan mittarin arvo on kasvanut. Riskitekijää (iii) kuvaavista mittareista kotimaisille kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen osuus luottolaitossektorin yksityiselle sektorille myöntämistä lainoista on hieman pienentynyt, kun taas luottolaitosten saamiset rakennus- ja kiinteistösijoitusalan yrityksiltä suhteessa luottolaitosten kaikkiin saamisiin on kasvanut. Riskitekijöiden ja niitä kuvaavien mittareiden muutokset osoittavat, että Suomen luottolaitossektorin

26.6.2025

Julkinen

rakenteelliseen haavoittuvuuteen liittyvät järjestelmäriskit eivät ole merkittävästi muuttuneet verrattuna vuoteen 2023, jolloin järjestelmäriskipuskurivaatimuksen soveltamisesta edellisen kerran päätettiin.

Järjestelmäriskipuskurivaatimusta koskeva päätös ei perustu muihin kuin yllämainittuihin riskimittareihin. Puskurivaatimuksen mitoituksessa on mittareiden lisäksi otettu huomioon ao. laadulliset perusteet.

Selvitys pääomavaatimuksen mitoituksesta sekä muista päätöksen laadullisista ja määrällisistä perusteista (4 § 1 mom. kohdat 4 ja 5)

Päätöksessä on otettu huomioon:

- (i) Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan tekemät stressitestilaskelmat Suomen luottolaitossektorin riittävistä lisäpääomapuskurivaatimuksista,
- (ii) Kansainvälisen valuuttarahaston Suomen rahoitusjärjestelmää koskevassa Financial Sector Assessment Program -arviossaan (2023) tekemät stressitestilaskelmat finanssikriisiskenaarioiden vaikutuksista suurimpien suomalaisten luottolaitosten vakavaraisuuteen,
- (iii) Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin asiantuntijoiden arviolaskelmat järjestelmäpuskurin asettamisen vaikutuksista suomalaisten luottolaitosten ja Suomen luottolaitossektorin omien varojen ylijäämään suhteessa vakavaraisuusvaatimuksiin ja sitä kautta laitosten ja sektorin luotonmyöntökykyyn,
- (iv) Finanssivalvonnan johtokunnan Suomen rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviksi arvioiduille luottolaitoksille (ns. O-SII-luottolaitoksille) asettamat lisäpääomavaatimukset (ns. O-SII-vaatimukset),
- (v) EKP:n ja Finanssivalvonnan suomalaisille luottolaitoksille asettamat luottolaitoskohtaiset ns. Pilari 2 -vaatimukset, luottolaitosten vakavaraisuuslaskentaan liittyvät vähimmäisvaatimukset ja valvonnalliset vaatimukset sekä
- (vi) Suomen pankkiunionin yhteiseen kriisinratkaisumekanismiin kuulumisen vaikutus finanssikriisien todennäköisyyteen ja leviämiseen.

Suomalaisille luottolaitoksille asetetun yleisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen mitoitust perustuu arvioon Suomen pankkisektorin makrovakauspuskurivaatimusten riittävästä kokonaistasosta. Sääntelyyn ja puskureita koskeviin EU-tason ohjeisiin kirjatut erityiset vaatimukset ja suositukset asettavat tietyt reunaehdot puskurivaatimusten tavoitetasojen mitoitukseen. Sääntelyn asettamien reunaehtojen puitteissa puskurivaatimusten kokonaistasoa on arvioitu ensisijaisesti (i) Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan stressitestilaskelmien sekä (ii) tutkimuskirjallisuuden ja (iii) kansainvälisten viranomaisten arvioiden pohjalta. Puskurivaatimusten arvioitu kokonaistaso kuvaa, kuinka paljon pankkisektorilla pitäisi olla pääomia, jotta se pystyisi kattamaan talouden tai rahoitusjärjestelmän vakavan häiriön aiheuttamat tappiot niin, että se säilyttäisi tappioiden kattamisen jälkeenkin toimintaedellytyksensä ja pystyisi jatkamaan reaaliatalouden luotottamista.

Puskureita asetettaessa tulee EU:n luottolaitosdirektiivin ja kansallisen luottolaitoslain nojalla myös arvioida, minkälaisia mahdollisia kielteisiä vaikutuksia puskureilla voi olla EU:n sisämarkkinoiden toimintaan. Tämän vuoksi makrovakauspuskurien tasoja on

26.6.2025

Julkinen

vertailtu muissa maissa sovellettuihin puskurivaatimuksiin. Vertailua on tehty etenkin niihin maihin, joiden rahoitusjärjestelmät ovat järjestelmäriskeiltään samankaltaisia.

Stressitesteihin perustuvan arvion lähtökohtana ovat Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin vuonna 2022 ja 2024 toteuttamien stressitestilaskelmien mukaiset arviot Suomen luottolaitossektorin vakavaraisuuden heikentymisestä talouden ja rahoitusjärjestelmän vakavassa häiriötilanteessa. Suomen Pankin ja Finanssivalvonnan vuoden 2022 stressitestilaskelmien mukaiset tappiot aiheutuvat Suomen luottolaitossektorin ulkopuolisista shokeista, joiden vaikutuksia luottolaitossektorin rakenteelliset haavoittuvuudet voimistavat¹. Koska Suomen rahoitusjärjestelmän rakenteelliset haavoittuvuudet eivät ole merkittävästi vuodesta 2022 muuttuneet, on testin tulosten soveltaminen puskuritarpeiden arvioinnissa edelleen tarkoituksenmukaista. Vuoden 2024 stressitestilaskelmien skenaariossa ei erikseen huomioitu rakenteellisten haavoittuvuuksien vaikutuksia, mutta stressitestin lähtötilanne oli selvästi vuoden 2022 testiä heikompi, mikä johti vuoden 2022 stressitestiä suurempaan arvioituun vakavaraisuusheikennykseen Suomen luottolaitossektorilla.² Jos vuoden 2024 testissä olisi huomioitu pohjoismaisten rahoitusjärjestelmien rakenteellisten haavoittuvuuksien shokkeja välittävät ja voimistavat vaikutukset, olisi skenaario ollut vielä vakavampi ja arvioitu vakavaraisuusvaikutus todennäköisesti suurempi. Tästä syystä myös vuoden 2024 stressitestitulokset on perusteltua ottaa huomioon puskurivaatimusten riittävää kokonaistasoa arvioitaessa.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin stressitesti- ja muihin laskelmiin sekä tutkimuskirjallisuuteen perustuvan kokonaisarvion valossa Suomen luottolaitossektorin makrovakauspuskurivaatimusten riittäväksi arvioitu kokonaistaso on pysynyt jokseenkin ennallaan (6-7 prosenttia riskipainotetuista eristä). Tarkentuneet arviot viittaavat siihen, että riittävä kokonaistaso on lähempänä 7 prosenttia kuin 6 prosenttia. Suomalaisten luottolaitosten yhteenlasketut makrovakauspuskurit olivat vuoden 2025 alussa arviolta 7,0 %. Kokonaistasoa koskeva arvio kuvaa luottolaitossektorin keskimääräisiä puskuritarpeita eikä yksittäisten luottolaitosten pääomatarpeita, joihin vaikuttavat myös yksittäisiä vaatimuksia koskevat sääntelyvaatimukset ja asettamisperiaatteet sekä luottolaitoskohtaiset ominaispiirteet. Lisäksi arvio kuvaa puskurivaatimusten tarvetta ns. keskimääräisessä suhdanneris-kiympäristössä, jossa suhdanneluonteiset haavoittuvuudet ovat neutraalilla tasolla. Suhdanneluonteisten tai muiden vakausuhkien kasvaessa on perusteltua soveltaa korkeampia puskurivaatimuksia.

Pääomavaatimuksen mitoitus ja kohdentaminen sekä muut päätöksen laadulliset ja määrälliset perusteet ilmenevät tarkemmin Finanssivalvonnan johtokunnan päätöksestä.

¹ Ks. tarkemmin [Suuret rakenteelliset riskit edellyttävät pankeilta puskureita pahan päivän varalle – Euro ja talous ja Finanssivalvonnan johtokunnan päätös makrovakaussäätöjen soveltamisesta 29.3.2023](#)

² Ks. tarkemmin [Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantuman – Euro ja talous](#)

26.6.2025

Julkinen

Päätöksessä huomioitunut Euroopan järjestelmäriskikomitean ja Euroopan pankkiviranomaiset julkiset suositukset, ohjeet ja varoitukset (4 § 1 mom. kohdat 7 ja 8)

Päätöstä tehtäessä on otettu huomioon Euroopan järjestelmäriskikomitean (ESRB) suositus makrovakauseräpolitiikan välitavoitteista ja välineistä (ESRB/2013/1), ESRB:n (2018) käsikirja makrovakauseräpolitiikan operatiivisoimisesta (ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector) ja Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) suuntaviivat sektorikohtaisen järjestelmäriskipuskurin soveltamisesta (EBA/GL/2020/13).

Lisäpääomavaatimuksen suhde muihin makrovakauserävälineisiin ja -toimenpiteisiin (4 § 1 mom. kohta 9)

Olemassa olevista makrovakauserävälineistä lainanottajiin sovellettavat välineet (enimmäisluototussuhde) vaikuttavat ensisijaisesti uusiin sopimuksiin (uuteen lainanantoon) eivätkä näin ollen ehkäise tai rajoita rakenteellisia riskejä. Lisäpääomavaatimuksista muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä luottolaitoksia (O-SII) koskevalla lisäpääomavaatimuksella katetaan ensisijaisesti riskejä, joita yksittäisen luottolaitoksen sääntelyssä tarkemmin määritellystä systeemisestä merkittävydestä aiheutuu rahoitusjärjestelmälle. Järjestelmäriskipuskurivaatimuksella katetaan ensisijaisesti riskejä, joita rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksista aiheutuu yksittäisille luottolaitoksille.

Muuttuva lisäpääomavaatimus on tarkoitettu yksityiselle sektorille myönnetyn luotonannon voimakkaasta kasvusta ja sen seurausvaikutuksista aiheutuvien suhdannesidonnaisen järjestelmäriskien lievittämiseen, eikä se siten sovellu pankkijärjestelmän tyypillisesti pitkäaikaisista rakenteellisista haavoittuvuuksista aiheutuvien järjestelmäriskien rajoittamiseen.

Enimmäisluototussuhde, EU:n vakavaraisuusasetuksen artiklan 458 mukaiset asuntoluottojen riskipainolattiat sekä vakavaraisuusasetukseen sisältyvät toimenpiteet asuntoluottojen riskipainojen kasvattamiseksi kohdistuvat ainoastaan luottolaitosten asuntoluotonantoon eivätkä siten riittävästi kata Suomen luottolaitossektorin suuresta koosta, kansainvälisesti kytkeytyneisyydestä, keskeisten asiakasryhmien velkaantuneisuudesta ja luottolaitossektorin suuresta merkityksestä aiheutuvaa lisäpääomatarvetta.

Finanssivalvonnan ja Euroopan keskuspankin (EKP) käytettävissä olevilla valvonnallisilla toimenpiteillä voidaan asettaa luottolaitoksille vaatimuksia muun muassa niiden laitosten riskien kattamiseksi ja toimintaan liittyvien puutteiden korjaamiseksi (ns. Pilari 2 -vaatimus), mutta ne eivät ole tarkoitettuja rahoitusvakauseräpolitiikan järjestelmäriskien rajoittamiseen.

Varsinaisten pääomavaatimusten lisäksi luottolaitoksille voidaan asettaa Pilari 2 -pääomaohjeistus (Pillar 2 Guidance). Pääomaohjeistus on luottolaitoskohtainen suositus pääomavaatimukset ylittävien pääomien määrästä, jonka on tarkoitus suojata tappioilta häiriötilanteessa luottolaitoksen riskiprofiili huomioiden. Toisin kuin Pilari 2 -vaatimus ja makrovakauseräpuskurivaatimukset, Pilari 2 -ohjeistus ei ole suoraan luottolaitoksia velvoittava

26.6.2025

Julkinen

pääomavaatimus. Luottolaitoskohtaisiin riskeihin perustuva ja ei-sitova Pilari 2 -pääoma-ohjeistus ei ole tarkoitettu järjestelmäriskien ehkäisemiseen.³

Arvio päätöksen vaikutuksesta luottolaitosten luotonmyöntökykyyn (4 § 1 mom. kohta 11)

Finanssivalvonta on arvioinut yhden prosentin suuruisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen sekä muiden tiedossa olevien pääomavaatimusten muutosten vaikutuksia suomalaisen luottolaitosten luotonantokykyyn analysoimalla, miten vaatimukset vaikuttavat luottolaitosten vakavaraisuusvaatimukset ylittävien omien varojen määrään. Tämä ylijäämä kuvaa, missä määrin luottolaitokset voivat kattaa tappioita, kasvattaa luotonantoaan ja riskinottoaan sekä jakaa voittoja ennen makrovakauspuskurivaatimusten alittamista.

Kaikki suomalaiset luottolaitokset täyttävät tällä hetkellä niille asetetut lisäpääomavaatimukset (ml. järjestelmäriskipuskurivaatimus). Finanssivalvonnan vuonna 2023 tekemän järjestelmäriskipuskurivaatimusta koskevan päätöksen jälkeen Suomen luottolaitossektorin kannattavuus on säilynyt hyvänä, mikä on tukenut sektorin pääomien kerryttämiskykyä. Luottolaitossektorin vakavaraisuussuhdeluvut ovat säilyneet vahvoina ja hieman europaalaista keskitasoa korkeampina. Luottolaitosten pääomatasot ylittävät tällä hetkellä selvästi laitoksille asetettuja pääomavaatimuksia. Vuoden 2024 lopussa Suomen luottolaitossektorilla oli ylimääräisiä omia varoja riskipainotettuihin pääomavaatimuksiin nähden noin 4,8 prosenttiyksikköä yli riskipainotettujen kokonaisvaatimusten. Jos lisäksi omavaraisuusaste- ja MREL-vaatimukset otetaan huomioon, omien varojen sektoritasoinen ylijäämä suhteessa sitovimpiin pääomavaatimuksiin oli 4,5 prosenttiyksikköä.

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin asiantuntijoiden arvion perusteella suomalaisten luottolaitosten omien varojen ylijäämän ja siten luotonmyöntökyvyn ennakoidaan pysyvän vahvana tilanteessa, jossa järjestelmäriskipuskurivaatimus säilyy nykyisellä tasollaan ja jossa Suomen ja muiden Pohjoismaiden taloudet kehittyvät viimeaikaisten talousennusteiden mukaisesti. Finanssivalvonta kuitenkin huomioi, että talouden ja toimintaympäristön kehitykseen liittyy alasuuntaisia riskejä, joiden realisoituminen voisi merkittävästi vaikuttaa luottolaitosten pääomien kerryttämiskykyyn, vakavaraisuuteen ja siten myös luotonantokykyyn.

Arvio luottolaitoksen vakavaraisuuslaskennassaan käyttämän menetelmän vaikutuksista pääomavaateeseen (4 § 1 mom. kohta 12)

Luottolaitoksen vakavaraisuuslaskennassaan käyttämä menetelmä määrittää luottolaitosten omaisuuserien riskipainot. Vakavaraisuuslaskennan sisäisiä malleja käyttävien suomalaisten luottolaitosten keskimääräiset riskipainot ovat tyypillisesti standardimenetelmää soveltavia luottolaitoksia matalampia. Sovellettavien riskipainojen taso määrittää

³ Pilari 2 -ohjeistus on kuitenkin epäsuorasti huomioitu järjestelmäriskipuskurivaatimuksen mitoituksessa ottamalla huomioon Pilari 2 -ohjeistuksen vaikutus pankkien vakavaraisuusvaatimukset ylittäviin omiin varoihin ja pääomatavoitteisiin luottolaitossektorin makrovakauspuskurivaatimusten kokonaistarvetta arvioitaessa (ks. jäljempänä järjestelmäriskipuskurivaatimuksen mitoituksesta).

26.6.2025

Julkinen

puolestaan järjestelmäriskipuskurivaatimuksen luottolaitoskohtaisen euromääräisen vaikutuksen. Näin ollen yhtä suuren prosentuaalisen puskurivaatimuksen euromääräinen vaikutus on suurempi niille luottolaitoksille, joilla on korkeammat riskipainot. Toisaalta riskipainot vaikuttavat yleisemmin kaikkien muidenkin riskipainotettuihin eriin suhteutettujen makrovakaudellisten lisäpääomavaatimusten euromääräiseen tasoon.

Yhden prosentin suuruisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen arvioidaan kasvattavan sisäisiä malleja soveltavien luottolaitosten pääomavaatimuksia noin 1,6 mrd. eurolla ja standardimenetelmää soveltavien luottolaitosten noin 0,9 mrd. eurolla. Jos huomioidaan näiden luottolaitostyyppien keskimääräisten riskipainojen erot, järjestelmäriskipuskurivaatimus kasvattaa suhteellisesti hieman enemmän standardimenetelmää soveltavien luottolaitosten euromääräisiä pääomavaatimuksia (ks. Taulukko 3).

Jos huomioidaan myös muut asetetut makrovakauspuskurivaatimukset, sisäisiä malleja soveltavien luottolaitosten on varattava pääomaa makrovakauspuskurivaatimusten täyttämiseksi suhteellisesti enemmän kuin standardimenetelmää soveltavien luottolaitosten. Tämä johtuu siitä, että sisäisiä malleja soveltaville luottolaitoksille asetetut makrovakauspuskurivaatimukset riskipainot huomioiden ovat keskimäärin korkeampia. Käytännössä sisäisiä malleja soveltavien luottolaitosten on varattava pääomia makrovakauspuskurivaatimusten täyttämiseksi keskimäärin noin 2,3 euroa 100 euron suuruista saamista kohden, kun vastaava luku standardimenetelmää soveltavilla luottolaitoksilla on keskimäärin 1,9 euroa.

Taulukko 3. Vakavaraisuuslaskennassa käytetyn menetelmän vaikutus pääomavaateeseen

Luottolaitostyyppi	1 % järjestelmäriskipuskuri		Makrovakauspuskurivaatimukset yhteensä	
	MEUR	% riskipainottamattomista saamisista	MEUR	% riskipainottamattomista saamisista
Sisäisiä malleja soveltavat	1 617	0,3 %	12 987	2,3 %
Standardimenetelmää soveltavat	913	0,4 %	4 409	1,9 %
YHTEENSÄ	2 530	0,3 %	17 396	2,2 %